Civillieta Nr. C29241221
Lietas arhīva Nr. C-1332-21/16
ECLI:LV:DAUT:2021:0510.C29241221.4.S

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
2021. gada 10. maijā, Krāslavā

Daugavpils tiesas
tiesnese G. Kusiņa
rakstveida procesā izskatīja civillietu ERGO Insurance SE Latvijas filiāles vienkāršotās procedūras prasība pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] ERGO Insurance SE Latvijas filiāle iesniedza tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka 2020. gada 16. septembrī /adrese/, tika saliets /pers. C/ piederošais un apdrošinātais dzīvoklis Nr. /numurs/. 2020. gada 18. septembrī atbildētāja sastādīja aktu, kurā konstatēts, ka bojājumu cēlonis ir karstā ūdens ievads vītņu savienojumā pirms ventiļa dzīvoklī Nr. /numurs/. Kopējais dzīvoklim noplūdes rezultātā nodarīto zaudējumu apjoms saskaņā ar sastādīto tāmi ir 1458,81 *euro*.

Pamatojoties uz negadījuma brīdī spēkā esošā privātpersonu īpašuma apdrošināšanas līguma (apdrošināšanas polise Nr. /numurs/) noteikumiem, prasītājs ir izmaksājis /pers. C/ apdrošināšanas atlīdzību 828,59 *euro* apmērā par karstā ūdens stāvvada bojājuma rezultātā nodarīto kaitējumu dzīvoklim.

Māja /adrese/, ir nodota atbildētāja pārvaldīšanā. Atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece ir atbildīga par mājas kopīpašumā esošo daļu un kopējo inženiertehnisko komunikāciju pienācīgu uzturēšanu un pārbaudi, kā arī par tehnisko apkopi un remontu. Ņemot vērā atbildētājas sastādīto aktu par konstatētajiem bojājumiem, ka ūdens noplūde notika sakarā ar ūdens stāvvada bojājumu, kas ir daļa no mājas kopējām inženierkomunikācijām, atbildētāja ir pilnībā atbildīga par notikušo ūdens noplūdi un tās rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

Prasītāja nosūtīja atbildētājai pieprasījumu regresa kārtībā atlīdzināt zaudējumus izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 828,59 *euro* apmērā. Atbildētāja atbildēja, ka nav vainojama zaudējumu radīšanā.

Prasītājas ieskatā dzīvojamās mājas ūdens apgādes sistēmas bojājums, kā tas secināms no atbildētājas aktā sniegtās informācijas, nav uzskatāms par nejaušu notikumu vai nepārvaramu varas apstākli Civillikuma 1773. panta izpratnē, bet ir atbildētājas prettiesiskas bezdarbības sekas, tas ir, ūdens noplūdi varēja novērst, ja dzīvojamās mājas kopējās inženiertehniskās komunikācijas būtu uzturētas pienācīgā tehniskā kārtībā, kas ir atbildētājas kā mājas pārvaldnieces tiešs pienākums. Atbildētāja nav pienācīgi sekojusi apsaimniekošanā nodotās dzīvojamās mājas komunikāciju tehniskajam stāvoklim, kas rezultātā noveda pie dzīvokļa iekšteļpu bojājumiem, tādejādi nodarot zaudējumus trešās personas mantai.

Pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1773., 1775., 1779. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktu, Apdrošināšanas līguma likuma 54. panta pirmo daļu, lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai zaudējumus 828,59 *euro* apmērā, kā arī visus tiesas izdevumus. Lūdz noteikt tiesības prasītājai par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus no nenomaksātā parāda.

[2] Atbildētāja SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" iesniedza tiesā paskaidrojumu, kurā norādīts, ka atbildētāja prasību neatzīst, jo uzskata to par nepamatotu.

Prasītāja nav pierādījusi atbildētājas vainojamību zaudējumu radīšanā un cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un neatļauto darbību. Lai konstatētu atbildētājas vainojamību zaudējumu nodarīšanā, bija nepieciešams nekavējoties pēc avārijas pieaicināt kompetentu speciālistu – ekspertu, kurš apsekotu dzīvoklī bojāto ievadventili, fiksētu situāciju sabojātā ievadventiļa vietā, veiktu to izpēti un izdarītu slēdzienu par konkrētas personas rīcību – darbībām vai bezdarbību, tās pieļautām kļūdām, norādot uz šīs personas konkrēto normatīvo aktu pārkāpumiem un sastādītu par to atzinumu, lai to iesniegtu tiesā kā pierādījumu.

Atbildētāja neapstrīd prasītājas kā apdrošinātāja tiesības izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, ja apdrošinātāja rīcībā ir pietiekami pierādījumi, kas dod pamatu šādai izmaksai, bet pats apdrošināšanas atlīdzības izmaksas fakts nevar būt par pamatu zaudējumu piedziņai regresa kārtībā, ja netiek pierādīta trešās personas vaina zaudējumu nodarīšanā.

Ņemot vērā, ka akts sastādīts pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās un tajā nav dzīvokļa īpašnieka norādes, kas liecinātu par atbildētājas bezdarbību, šajā aktā ietvertās ziņas par notikuma raksturu nepierāda atbildētājas vainu dzīvokļa nopludināšanā.

Atbildētāja atsaucas uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 29. oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-211/2015, kur norādīts, ka mājas pārvaldnieks pielīgtās saistības var izpildīt tikai to naudas līdzekļu ietvaros, kurus šim nolūkam viņam iemaksājuši dzīvokļu īpašnieki, bez iepriekšējā saskaņojuma (izvērtējuma par šādu izdevumu lietderību, izmaksām un rezultātu) nekādu mantisku atbildību par īpašnieku ieguldījumiem kopīpašumā viņš uzņemties nevar. Šādu pienākumu neuzliek arī likums. Tas nozīmē, ka nepamatoti ir prasītājas apgalvojumi, ka atbildētājai pēc savas iniciatīvas un bez dzīvokļa īpašnieku finansējuma bija jānomaina mājas inženierkomunikācijas.

Motīvu daļa

[3] Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[3.1] Lietā nepastāv strīds par to, ka starp prasītāju ERGO Insurance SE Latvijas filiāli, kā apdrošinātāju, un /pers. C/, kā apdrošinājuma ņēmēju, tika noslēgts privātpersonu īpašuma apdrošināšanas līgums, polise Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/ (10. lietas lapa).

Apdrošināšanas līguma darbības laikā 2020. gada 14. septembrī notika apdrošinātā dzīvokļa /adrese/, nopludināšana karstā ūdens ievada vītņu

savienojuma dēļ. Minēto apliecina 2020. gada 18. septembrī sastādītais akts par saliešanas gadījumā konstatētiem bojājumiem Nr. 24294, kurā norādīts, ka, pamatojoties uz /pers. C/ 2020. gada 16. septembra pieteikumu apsekot fiziskai personai piederošu dzīvokli Nr. /adrese/, piedaloties dzīvokļa Nr. /numurs/ īrniekam /pers. E/, apsekošanas rezultātā konstatēti dzīvokļa Nr. /numurs/ redzami sienas, griestu bojājumi. Šos bojājumus izraisīja karstā ūdens ievada plīsums vītņu savienojumā pirms ventiļa dzīvoklī Nr. /numurs/. Saliešana konstatēta 2020. gada 14. septembrī. Aktu parakstījis pakalpojumu nodrošināšanas pārvaldes inženiertehniskās nodaļas ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmu daļas vecākais darbu rīkotājs /pers. F/ un dzīvokļa Nr. /numurs/ īrnieks /pers. E/ (28.-29. lietas lapa).

Saskaņā ar īpašuma apdrošināšanas līgumu, ņemot vērā līgumā noteikto apdrošinātā pašrisku 70 *euro* no zaudējumiem, prasītāja izmaksāja cietušajai /pers. C/ apdrošināšanas atlīdzību 828,59 *euro* (20.- 21. lietas lapa).

Tiesa atzīst, ka ar minētiem pierādījumiem lietā ir pierādīts, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā par apdrošinātā dzīvokļa appludināšanu.

[3.2] Lietā ir strīds par to, vai atbildētāja kā dzīvojamās mājas, kurā atrodas appludinātais dzīvoklis, pārvaldniece, ir atbildīga par zaudējumiem, kas prasītājai radušies sakarā ar izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību apdrošinājuma ņēmējai, tas ir, vai atbildētāja ir pieļāvusi prettiesisku rīcību (bezdarbību) un vai atbildētāja ir vainojama par prasītājai radītiem zaudējumiem.

[3.2.1] Lietā netiek apstrīdēts, ka atbildētāja kā pārvaldniece veic mājas /adrese/ apsaimniekošanu, un ka mājas iekšējie karstā ūdens tīkli (tajā skaitā ievads līdz ventilim dzīvoklī) ir dzīvojamās mājas koplietošanas inženierkomunikācijas, jo veido vienotu kopumu karstā ūdens pakalpojuma saņemšanai.

[3.2.2] Prasītāja uzskata, ka atbildētāja nav pienācīgā kārtā veikusi dzīvojamās mājas obligātās pārvaldīšanas darbības, kas ir cēloniskā sakarā ar nodarītajiem zaudējumiem.

Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 2. punktam dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju (turpmāk – inženiertīkli) apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu (turpmāk – remonts) veic, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas uzturēšanu (fizisku saglabāšanu) visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļautu apdraudējuma iestāšanos

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14. panta pirmajai daļai pārvaldnieka pienākums ir ievērot dzīvojamo māju pārvaldīšanu regulējošo un citu normatīvo aktu prasības un dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principus. Turklāt šī prasība attiecas uz jebkuru tiesību subjektu, kurš pilda pārvaldnieka pienākumus, neatkarīgi no tā, vai pienākumi izriet no līguma vai likuma. Šāda nostāja pausta vairākos Rīgas apgabaltiesas spriedumos (skat. 2020. gada 17. decembra spriedums lietā Nr. CA-0516-20/14, 2020. gada 7. decembra spriedums lietā Nr. CA-2154-20, 2020. gada 22. septembra spriedums lietā Nr. CA-1011-20/14, 2020. gada 2. jūnija spriedums lietā Nr. CA-0584-20/12).

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks" 2020. gada 4. novembra rakstveida atbildē uz prasītājas pretenziju norādīts, ka dzīvojamā māja /adrese/ nodota ekspluatācijā 1979. gadā un jau no 2012. gada, sagatavojot dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojumu, pārvaldnieks informēja dzīvokļu īpašniekus par to, ka steidzami jānomaina dzīvojamās mājas inženierkomunikācijas, jo to ekspluatācijas termiņš ir beidzies.

Tiesa uzskata, ka ūdens apgādes sistēmas uzturēšana tādā stāvoklī, lai tā pildītu savas funkcijas un neradītu draudus, ir nepieciešama, lai nodrošinātu ēkas fizisku saglabāšanu, un attiecas uz obligāti veicamām dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbībām, kas jāveic pārvaldniekam. Pārvaldnieka atbildība nebeidzas ar dzīvojamās mājas remontdarbu apkopojuma veikšanu un dzīvokļu īpašnieku informēšanu par mājas inženierkomunikāciju nomaiņas nepieciešamību. Pārvaldniekam bija zināms par to, ka ir nepieciešama dzīvojamās mājas karstā ūdens stāvvadu nomaiņa, tātad nav pamatoti atbildētājas iebildumi par to, ka pārvaldniekam nav jāveic dzīvojamās mājas uzlabošanas darbi par saviem līdzekļiem.

Latvijas Republikas Senāta 2019. gada 12. jūlija spriedumā lietā Nr. SKC-173/2019 11.2. apakšpunktā norādīts – "Lai gan atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10. panta trešajai daļai dzīvojamās mājas īpašnieka pienākums ir nodrošināt pārvaldīšanas uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu, dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumi, citu starpā, ir arī maksājumi par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojumu, kas ietver šā likuma 6. panta otrajā daļā minētajām obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām nepieciešamos izdevumus (obligātie izdevumi) (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 7. panta pirmais punkts)".

Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumi Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" noteic kārtību, kādā dzīvojamās mājas pārvaldnieks sastāda dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas tāmi un aprēķina dzīvokļa īpašniekam maksu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Lietā nav iesniegti pierādījumu, ka atbildētāja būtu iekļāvusi dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu tāmēs nepieciešamo remontdarbu (karstā ūdens stāvvadu nomaiņa) izmaksas, bet dzīvokļu īpašnieku kopība būtu noraidījusi pārvaldnieces aprēķinātos dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus.

Tiesa secina, ka atbildētāja ir pieļāvusi bezdarbību normatīvajos aktos noteikto pienākumu izpildē, kas ir cēloniskā sakarā ar dzīvojamās mājas karstā ūdens ievada vītņu savienojuma pirms ventiļa bojājumu. Atbildētājai kā pārvaldniecei bija jāveic dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju remonts, nepieciešamās izmaksas sedzot no pārvaldīšanas maksājumiem.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja veikusi savus pienākumus formāli, nepievēršot lielāku rūpību savu pienākumu pildīšanai, no kā izriet, ka atbildētājas bezdarbība ir pierādīta, jo, rīkojoties pēc labākās gribas un kā krietns saimnieks, tas ir, veicot mājas komunikāciju savlaicīgu remontu, atbildētājai bija visas iespējas nepieļaut lietā pierādīto ūdensapgādes sistēmas bojājumu un zaudējumu nodarīšanu.

[3.2.3] Atbildētāja, iebilstot pret prasību, norādījusi – "lai konstatētu atbildētājas vainojamību zaudējumu nodarīšanā, bija nepieciešams nekavējoties pēc avārijas pieaicināt kompetentu speciālistu – ekspertu, kurš apsekotu dzīvoklī bojāto ievadventili, fiksētu situāciju sabojātā ievadventiļa vietā, veiktu to izpēti un izdarītu slēdzienu par konkrētas personas rīcību – darbībām vai bezdarbību, tās pieļautām kļūdām, norādot uz šīs personas konkrēto normatīvo aktu pārkāpumiem un sastādītu par to atzinumu, lai to iesniegtu tiesā kā pierādījumu".

Tiesa šādam viedoklim nepiekrīt, jo tas, ka atbildētājai astoņus gadus bija zināms, ka inženierkomunikācijas ir nolietotas un nepieciešams tās nomainīt, bet atbildētāja nav pienācīgi veikusi atbilstošas darbības, lai to izdarītu vai saņemtu dzīvokļu īpašnieku atteikumu finansēt šo remontu, ir patstāvīgs pamats atzīt atbildētājas vainojamību un pienākumu segt zaudējumus.

Pieaicināt ekspertus un padziļināti izpētīt bojāto ievadventili bija iespēja pašai atbildētājai, ja bija aizdomas par trešo personu ļaunprātīgu rīcību, jo atbildētājas darbinieki konstatēja bojājumus.

[3.2.4] Ņemot vērā lietā noskaidroto, tiesa atzīst, ka atbilstoši Civillikuma 1779. un 1775. panta noteikumiem atbildētājai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaikus pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgajos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (skat. K.Torgāns Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209. lpp.). Zaudējumu atlīdzināšanas mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tāda stāvokļa atjaunošanu, kas būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis (turpat, 237.-238. lpp.).

Atbilstoši Civillikuma 1786. pantam zaudējumu summu veido bojāto lietu atjaunošanas vērtība.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegto tāmi un atzīt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu par nesamērīgu, jo atbildētāja nav iesniegusi tiesai citādus aprēķinus.

Ievērojot izklāstītos apstākļus, tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi - konstatēta atbildētājas vainojama rīcība, zaudējumu esība un cēloniskais sakars starp atbildētājas rīcību un zaudējumiem, kas ir pamats prasības apmierināšanai, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājai zaudējumus 828,59 *euro* apmērā.

[3.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu atzīstamas tiesības prasītājai saņemt likumiskos 6 % no simta gadā no zaudējumu summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

[4] No atbildētājas par labu prasītājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva 124,29 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,47 *euro*, kopā 129,76 *euro*.

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21. panta otro daļu, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 97., 193., 195., 250.[25]pantu tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, par labu ERGO Insurance SE Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr. 40103599913, zaudējumus 828,59 *euro* (astoņi simti divdesmit astoņi *euro* 59 centi), tiesas izdevumus 129,76 *euro* (viens simts divdesmit deviņi *euro* 76 centi), kopā 958,35 *euro* (deviņi simti piecdesmit astoņi *euro* 35 centi), ieskaitot norēķinu kontā Nr. LV16HABA0551013265255 AS "Swedbank".

Noteikt ERGO Insurance SE Latvijas filiāle tiesības saņemt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sešus procentus gadā no piespriestās, bet vēl nepiedzītās zaudējumu summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņu noteikt 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2021. gada 10. maija, Latgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Daugavpils tiesā.

Tiesnese G. Kusiņa